

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۰۲۵ / ۰۱ / ۳۱

یونس نگاه

سراشیبی امارت، بدنامی و انزوای روزافزون ملاهبت الله

روز دوشنبه، ۲۷ ماه جاری میلادی فایل صوتی از ملاهبت الله نشر شد که در آن به فشارهای اخیر علیه خود واکنش نشان داده و گفته است تسلیم فشارهای شرق و غرب نخواهد شد. رهبر طالبان در این چند سال، دشمنان بسیاری در شرق و غرب، و در سراسر افغانستان، حتی در درون طالبان برای خود خریده است. نشانه‌هایی از ترس ملاهبت الله از افزایش دشمنان و سراشیبی امارت‌اش دیده می‌شود. امسال برای او سال پردردسر خواهد بود.

طالبان کوشیده‌اند با سرکوب داخلی و نرمش در برابر قدرت‌های خارجی، زمینه دوام حکومت خود را فراهم سازند. آنان بارها اعلام کرده‌اند که با هیچ کشور خارجی دشمنی دایمی ندارند و حاضر به دادوستد و همکاری با همه دولت‌های شرقی و غربی می‌باشند، مشروط به آن‌که در چگونگی اعمال امارت بر مردم افغانستان، کاری نداشته باشند. شاید ملاهبت‌الله و مشاورانش با یادآوری تاریخ قرن نوزدهم و اوایل قرن بیستم افغانستان تصور کنند که ترکیب استبداد داخلی و نرمش در برابر خارجی‌ان، حتی اگر انزوای بین‌المللی به‌همراه داشته باشد، به دوام امارت یاری خواهد رساند. دو امیر مشهور قرن نوزدهم افغانستان، دوست محمد خان و عبدالرحمان خان، با همین سیاست مدت طولانی حکومت کردند و نقش پایدار بر دولت و جامعه این سرزمین به‌جا گذاشتند. آن سنت تا سال ۲۰۱۹ معتبر بود و با اعلام استقلال کشور از سوی امان الله خان به حمایت جنبش مشروطیت، پایان یافت. البته پس از آن نیز دخالت‌های خارجی و حکومت‌های استبدادی دامن سرزمین ما را رها نکرده و تاکنون در ایجاد حکومتی که به حقوق سیاسی و مدنی باشندگان احترام بگذارد، و در عین حال توانایی نمایندگی شایسته و مستقل از مردم ما را در جامعه جهانی داشته باشد، موفق نشده‌ایم. اما نه محیط داخلی و نه شرایط بین‌المللی برای تولد امیر دوست محمد خان و یا امیر عبدالرحمان میسر است که بعد از امضای توافق‌نامه با یک ابرقدرت و چشم‌پوشی از حضور در عرصه بین‌المللی سال‌ها با خاطر جمع امارت کند، فرامین دل‌به‌خواه صادر نماید، رقیبان‌اش را حذف نماید، و هرگونه مخالفت را با شکنجه و اعدام پاسخ گوید، و عاقبت پیر شده در بستر بیماری بمیرد.

طالبان امیدوار بودند که برگشت ترامپ به قصر سفید فرصت معامله‌ای را فراهم سازد که در نتیجه آن امارت ضد آزادی، ضد زن و ضد تعلیم اگر به رسمیت شناخته نمی‌شود، برای سیاست‌های ضدبشری در داخل افغانستان تحت فشار قرار نگیرند. گفته می‌شود که هنوز امیر طالبان امیدوار است از طریق تماس و گفتگوی مستقیم با ترامپ در بدل همکاری‌های استخباراتی، دوام امارت خود را تضمین کند. اما در این راه او با دشمنان زیادی در میان طالبان، مردم افغانستان، کشورهای منطقه و سازمان‌های بین‌المللی مواجه است. مردم افغانستان برای حقوق و آزادی‌های

د پانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکنی دلیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکی په خیر و لولی

بسیاری که از دست داده‌اند، سیاستمداران طالب و غیرطالب رقیب ملاحبت الله به‌خاطر قدرت، کشورهای منطقه به دلایل رقابت‌هایی که باهمدیگر دارند و نفوذی که در افغانستان می‌خواهند، و سازمان‌ها و فعالان حقوق بشر برای حمایت از زنان و دختران و دیگر اقشار تحت ستم و تبعیض طالبانی، تخت امارتی را که ملاحبت الله آرزو دارد در قندهار برقرار سازد، بر نمی‌تابند. رقیبان داخلی‌اش با کارشکنی، نافرمانی و یا عدم همراهی، امارت او را به‌چالش می‌کشند. سیاستمداران غیرطالب با مبارزه سیاسی و جبهه‌ای در پی سرنگونی امارت او می‌باشند. کشورهای رقیب با دوری جستن از نزدیکی بیش‌ازحد به ملاحبت‌الله و تماس و رابطه با منتقدان و زورمندان خارج از حلقه او، در تلاش‌اند برای افغانستان پس از امارت و یا پس از ملاحبت‌الله سرمایه‌گذاری کنند. روشنفکران، فعالان سیاسی و مدنی، و گروهی از رسانه‌ها و سازمان‌های بین‌المللی با نشر گزارش‌ها و برگزاری محافل و لابی علیه سیاست‌های ضدبشری طالبان، به‌خصوص حلقه ملاحبت‌الله، می‌کوشند آگاهی‌دهی کنند و فشارها را بر آن گروه متحجر افزایش دهند. نشر درخواست صدور حکم دستگیری و محاکمه ملاحبت‌الله از سوی دفتر سارنوالی محکمه جنایی بین‌المللی (دادستانی دیوان کیفری بین‌المللی)، نمونه برجسته و اثرگذار این تلاش‌هاست که منجر به بحث‌ها و عکس‌العمل‌های بسیار در میان طالبان و غیرطالبان گردیده است. سخنرانی اخیر ملاحبت‌الله که چند لحظه آن در اختیار رسانه‌ها قرار گرفته است، بی‌ارتباط به این اقدام سارنوالی محکمه جنایی بین‌المللی نیست.

اهمیت درخواست صدور حکم بازداشت و محاکمه ملاحبت‌الله سارنوال کریم احمد خان، حقوق‌دان مشهور بریتانیایی پاکستانی‌الاصل که هنوز در خیبرپختون‌خوا اقلیتی دارد به تاریخ ۲۳ جنوری، تنها سه روز پس از تحلیف دونالد ترامپ، در یک پیام ویدیویی ظاهر شد و اعلام کرد که دفترش (سارنوالی محکمه جنایی بین‌المللی) دو درخواست صدور حکم بازداشت را به دفتر مربوطه محکمه جنایی بین‌المللی سپرده است. او در بیانیه کوتاه‌اش گفت که دفتر او از ۳۱ اکتوبر ۲۰۲۲ تاکنون، طی بیش از دو سال تحقیق، جمع‌آوری اسناد، مصاحبه با قربانیان، مطالعه فرامین و اسناد طالبان، و همکاری متخصصان و سازمان‌های بین‌المللی توانسته است مدارک کافی تهیه کند که نشان می‌دهند ملاحبت‌الله رهبر طالبان و عبدالحکیم حقانی قاضی‌القضات آن گروه مسئول جرایم علیه بشریت، و آزار و شکنجه مردم افغانستان به دلایل جنسیتی اند. متن آن بیانیه آقای احمد خان در وب‌سایت رسمی محکمه جنایی بین‌المللی نیز نشر شد و در آن چکیده‌ای از یافته‌های دفتر سارنوالی محکمه جنایی بین‌المللی آمده است.

بر اساس آن بیانیه، ملاحبت‌الله و عبدالحکیم حقانی پس از به‌قدرت رسیدن در ۱۵ اگست ۲۰۲۱ در سراسر افغانستان دختران، زنان و کسانی را که از نظر جنسیتی با انتظارات ایدئولوژیک طالبان هم‌خوانی ندارند (دیگرباشان) را مورد شکنجه و آزار قرار داده‌اند. این آزارها مستمر و همراه با محرومیت‌های شدید از حقوق اساسی از جمله تمامیت اختیار جسمانی، آزادی حرکت و بیان، تحصیل، آزادی در زندگی خصوصی و خانوادگی و تجمع خوانده شده است. دفتر سارنوالی محکمه جنایی بین‌المللی اعلام کرده است که براساس یافته‌های آنان هرگونه مقاومت یا مخالفت با احکام طالبان با قتل، زندان، شکنجه، تجاوز جنسی و سایر اشکال خشونت جنسی، مفقود کردن و سایر اعمال غیرانسانی سرکوب می‌شود. آنان وعده سپرده‌اند که به‌زودی درخواست‌های بیشتری برای بازداشت دیگر اعضای ارشد طالبان صادر خواهند کرد.

همراه با آن درخواست، دو سند نسبتاً مفصل دیگر در شرح سوابق و جزئیات دوسیه ملاحبت الله و عبدالحکیم حقانی نیز شریک ساخته شده که هرکدام ۵۱ صفحه دارد. با آنکه بخش‌هایی از این اسناد برای حفظ امنیت شاهدان و منابع دفتر سارنوالی محکمه جنایی بین‌المللی حذف شده، اما مرور آن‌ها تصویر نسبی از جنایاتی که طالبان در نزدیک به سه و نیم سال اخیر در افغانستان مرتکب شده‌اند، و نقش ملاحبت الله و عبدالحکیم حقانی در رهبری این جنایات، به‌دست می‌دهد. پشت این اسناد حجم بزرگی از مدارک صوتی، تصویری و کتبی وجود دارد و منبع مهمی برای ثبت جنایات طالبان است. از این‌رو درخواست سارنوالی محکمه جنایی بین‌المللی حتی اگر منجر به بازداشت و مجازات رهبران طالبان نگردد، دستاورد مهم در مسیر مبارزه با طالبان و سیاست‌های ضدبشری آن گروه است. محکمه جنایی بین‌المللی که با ابتکار سازمان ملل متحد و رای اکثریت اعضای آن سازمان ایجاد شده، و بیشتر کشورهای جهان عضویت کامل آن را به‌دست آورده و یا حداقل اساسنامه آن را امضا کرده‌اند، از اعتبار بین‌المللی برخوردار است و بیانه‌ها، گزارشات، دساتیر و احکام آن عواقبی دارد. این درخواست و اقدامات آتی محکمه جنایی بین‌المللی عرصه را برای رسمیت امارت طالبانی تنگتر می‌کند، تحرک و ظرفیت دیپلماتیک مقامات آن گروه را محدود می‌کند، و جای‌گاه سیاسی طالبان را در اذهان عمومی بیش از پیش تنزیل می‌دهد. بستن این دوسیه‌ها به آسانی حذف نام رهبران طالبان از لیست سیاه سازمان ملل نیست و اگر تا مرحله صدور حکم جلب پیش برود، آن‌گاه تنها با مرگ رهبران طالبان و یا حضور آنان در محکمه بسته خواهد شد. از این‌رو اشخاص عمل‌گرا در میان مقامات طالب، آنانی که در پی تحکیم نقش سیاسی خودند و می‌خواهند در فرای پس از طالبان و یا پس از ملاحبت الله نقش داشته باشند، برای نیافتادن در فهرست متهمان آن دادگاه بین‌المللی چاره‌جویی خواهند کرد، و این امر باعث افزایش تنش و اختلافات درونی گروه طالبان خواهد گردید. علاوه بر آن، تحقیق کارشناسانه از سوی یک نهاد معتبر بین‌المللی در ثبت این دوره تاریک تاریخ ما مهم خواهد بود. فردا ممکن است به مقالات، گزارش‌ها و حتی گفته‌های قربانیان، کسانی با دیده شک بنگرند، اما مدارک ذخیره شده در حافظه محکمه جنایی بین‌المللی را به آسانی انکار نخواهد کرد.

آرشیف: نو یسنده در پورتال افغان جرمن آنلاین